

14.8.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
lausuntopalvelu.fi

Viite: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Tausta

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki (681/2023, jäljempänä kotoutumislaki) tulee voimaan 1.1.2025 ja kumoaa voimassa olevan, samannimisen lain. Kotoutumislaki sisältää asetuksenantovaltuudet seuraavista aiheista:

Asetus 1: osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (jäljempänä arviointiasetus)

Asetus 2: monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (jäljempänä yhteiskuntaorientaatioasetus)

Asetus 3: alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (jäljempänä edustajanpalkkioasetus)

Asetus 4: laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (jäljempänä korvausasetus)

Asetus 5: kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (jäljempänä tietoasetus)

Edustajanpalkkioasetus on tarkoitus antaa kotoutumislain lisäksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 7 §:n nojalla ja korvata voimassa oleva valtioneuvoston asetus ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta (115/2012).

Tavoitteet

Asetus 1: Arviointiasetus on tarkoitus antaa sisällöltään pääosin vastaavana kuin nykyinen alkukartoitusta koskeva asetus. Asetuksessa säädetään alkukartoituksen sisällöstä eli alkuhaastattelusta ja tarkentavista toimenpiteistä: mitä maahanmuuttajan kotoutumisen valmiuksia alkuhaastattelussa selvitetään, millä kielellä alkuhaastattelu ja tarkentavat toimenpiteet tehdään sekä toteutuksesta niin, että maahanmuuttaja voidaan ohjata työmarkkinoille, tarvettaan vastaavaan koulutukseen tai muihin kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin ja palveluihin kuten kotoutumissuunnitelman laadintaan.

Asetus 2: Yhteiskuntaorientaatioasetuksessa on tarkoitus säätää tarkemmin monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä, toteuttamiskielestä ja –tavoista kuten lähi- tai etäopetuksen hyödyntämisestä.

Asetus 3: Edustajanpalkkioasetuksessa säädetäisiin pääosin nykyistä vastaavasti palkkioon ja kulukorvaukseen oikeuttavasta ajasta, palkkion maksamisen perusteista, palkkion määrästä, korvattavista kuluista ja hakumenettelystä.

14.8.2024

Asetus 4: Korvausasetuksessa on tarkoitus säätää siitä, miten laskennallinen korvaus jakautuu kunnan ja hyvinvointialueen välillä 1.1.2025 alkaen. Ahvenanmaan maakunnan osalta korvaus jakautuu kunnan ja Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaisen ÅHS:n välille. Asetuksen on tarkoitus sisältää kaksi ikäkategoriota: alle 7-vuotiaat ja 7 vuotta täyttäneet. Lisäksi 18-vuotta täyttäneiden osalta maksettaisiin lisäkorvaus kattamaan tiettyjen kotoutumislain mukaisten palveluiden järjestämistä. Hallitusohjelman mukaisesti tulkitsemiskustannuksia on tarkoitus alentaa kolme miljoonaa euroa vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Tämän myötä laskennallisen korvauksen korvaussummia alennettaisiin vastaava määrä. Lisäksi laskennallisen korvauksen maksuaikaa on lyhennetty lailla 322/2024 nykyisestä kolmesta vuodesta kahteen vuoteen ja nykyisestä neljästä vuodesta kolmeen vuoteen. Näiden hallitusohjelmakirjausten yhteisvaikutukset laskennalliseen korvaukseen huomioitaisiin myös asetusvalmistelun yhteydessä.

Asetus 5: Tietoasetuksessa on tarkoitus säätää osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin, kotoutumissuunnitelman sekä ohjauksen ja neuvonnan tapaamisten sisällöistä, jotka kunnan olisi tallennettava valtakunnalliseen tietovarantoon.

Tehyn vastaukset

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Tehy pitää tärkeänä asiana, että maahanmuuttajien kotoutumisen, oikean palveluohjauksen ja työllistymisen näkökulmasta osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen luodaan selkeät alakohtaiset kriteerit, joilla EU- tai ETA- alueen ulkopuolella suoritettu koulutus tunnustetaan ammattipätevyudeksi. Kriteereihin voi kuulua selkeästi määritetty täydennyskoulutus. Oppilaitoksissa olevaa osaamista osaamisen tunnistamisessa tulisi hyödyntää nykyistä tehokkaammin. Tärkeää on varmistaa eri toimijoiden välinen sujuva yhteistyö sekä tietosuojakäytännöt.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

Asetuksessa kuvatut sisällöt ovat tarkoituksenmukaisia ja kattavia.

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

Asetuksen sisällön selkeä ja tarkoituksenmukainen. Tärkeää on lasten oikeuksien toteutuminen.

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

Muistiolounnoksessa todetaan, että tulkkausta koskeva korvausvähennys edellyttää, että hyvinvointialueet toteuttavat tulkkausta aiempaa kustannustehokkaammin. Viranomaisella on lakisääteinen velvoite varmistaa, että henkilö ymmärtää häntä koskevat asiat, ja viranomaisen on tietyissä tilanteissa järjestettävä hallintolain nojalla tulkkaus ja kääntäminen.

14.8.2024

Huolena on, että tulkkauskustannukset tulevat jatkossa kasvamaan merkittävästi johtuen myös korvauksajan lyhentymisestä.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

Tietoasetusta koskevan esityksen sisällöt ovat tärkeitä ja kannatettavia.

Helsingissä 14.8.2024

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Petra Marjamaa petra.marjamaa@tehy.fi
